nieuws

Zwart schaap met uitsterven bedreigd?

nieuws

Er grazen almaar minder zwarte schapen op het Schotse eiland St. Kilda. Dat is vreemd, want zwarte schapen zijn groter van stuk dan hun lichtgekleurde soortgenoten. Ze zouden dus evolutionair gesproken in het voordeel moeten zijn in de strijd om het bestaan. Zo heeft een zwarte ram er minder moeite mee om een tengere, lichtgekleurde rivaal te verslaan die achter dezelfde ooi aanzit. In het vakblad Science presenteren Britse en Australische biologen een genetische verklaring voor de eigenaardige gang van zaken.

26 JANUARI 2008 – LAATST BIJGEWERKT OM 14 SEPTEMBER 2020 14:02

Er grazen almaar minder zwarte schapen op het Schotse eiland St. Kilda. Dat is vreemd, want zwarte schapen zijn groter van stuk dan hun lichtgekleurde soortgenoten. Ze zouden dus evolutionair gesproken in het voordeel moeten zijn in de strijd om het bestaan. Zo heeft een zwarte ram er minder moeite mee om een tengere, lichtgekleurde rivaal te verslaan die achter dezelfde ooi aanzit. Dat zou hem meer nageslacht moeten opleveren, donker als hijzelf. Ook het hogere geboortegewicht van zwarte lammetjes zou in het voordeel van de zwarte schapen moeten spelen. Er zouden dus steeds meer zwarte schapen op St. Kilda moeten komen. Maar in de praktijk gebeurt precies het omgekeerde, merkten Britse en Australische biologen op. In twintig jaar onderzoek van een kudde vrij levende Soayschapen op St. Kilda zagen ze het aantal zwarte schapen in de schapenkudde op mysterieuze wijze achteruitgaan. Aanvankelijk, in 1985, was nog ruim drie kwart zwart, inmiddels is hun aandeel beneden de zeventig procent gedaald. Als dat zo doorgaat, loopt er straks geen enkel zwart schaap meer rond op het eiland, laten de onderzoekers verstaan. Waarom boeren de zwarte schapen achteruit? Aan een voorkeur van roofdieren voor zwarte schapen kan het niet liggen: er zijn geen roofdieren op St. Kilda. Evenmin vinden zwarte rammen blondines aantrekkelijker dan brunettes: bij het paren wordt niet naar kleur gekeken, stelden de biologen vast.

In het vakblad Science presenteren ze een genetische verklaring voor de eigenaardige gang van zaken. Ze bestudeerden het DNA van ruim 2.500 Soayschapen en vonden het gen dat verantwoordelijk is voor een donkere vacht. Dit gen is dominant, wat betekent

dat er twee soorten zwarte schapen zijn: enerzijds beesten met twee kopieën van het donkere gen, anderzijds schapen met een donker en een licht gen. In het laatste geval is het schaap nog steeds zwart: door zijn dominantie zorgt het donkere gen voor zoveel zwart pigment dat aan de buitenkant niet te zien is dat het schaap in kwestie eigenlijk half-om-half is.
Uit het genetisch onderzoek blijkt dat zwarte schapen met twee donkere genen korter leven dan half-om-half zwarte schapen en lichte schapen. Dat komt kennelijk doordat in de buurt van het donkere gen een paar andere genen zitten, die haast altijd mee worden overgeërfd. Sommige van die andere genen pakken nadelig uit voor de genetische 'fitheid' van een dier en drukken bijgevolg zijn levensverwachting, denken de onderzoekers. Om welke genen het gaat, weten ze niet, maar de meegeërfde nadelen overtreffen bij het zwart-zwarte schaap kennelijk de voordelen van een forsere lichaamsbouw, die eveneens samen met de vachtkleur wordt overgeërfd.
Maar bij de half-om-halfschapen overtreffen de voordelen van een forse lichaamsbouw de nadelen van de meegeërfde genen. Half-om-halfschapen hebben dezelfde levensverwachting als hun lichte soortgenoten, maar kunnen anders dan zwart-zwarte schapen ook lichte lammetjes krijgen.(KS)

Bron: De Standaard

VILT vzw
Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact
M • info@vilt.be

Volg ons op:
screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws

screenreader.visit us on our bluesky page:
https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen

Crafted by Brigada